

NOT: Memuriyete engel olmayan suçlardan hüküm giyen memurların durumu hakkında

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü

Sayı: E-53773008-622.02- 14085845

05/03/2026

Konu: Görüş (Memuriyete Engel Olmayan Suçlardan Hüküm Giyen Memurların Durumu)

..... BELEDİYE BAŞKANLIĞINA

İlgi: a) tarihli ve sayılı yazı.
b) tarihli ve sayılı yazı.

Başkanlığımızda 657 sayılı Kanuna tabi üç personelin Taksirle Ölümüne ve Yaralanmaya Neden Olma Suçundan 12 yıl 6 ay hapis cezası aldıklarından bahisle yapılacak işlemlere ilişkin ilgi yazılar yeniden incelenmiştir.

Bilindiği üzere, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun;

18 inci maddesinde, "*Kanunlarda yazılı haller dışında Devlet memurunun memurluğuna son verilmez, aylık ve başka hakları elinden alınamaz.*" hükmü,

19 uncu maddesinde, "*Devlet memurlarının, özel kanununda yazılı belirli şartlar içinde, emeklilik hakları vardır.*" hükmü,

48 inci maddesinde, "*... 5- Türk Ceza Kanununun 53 üncü maddesinde belirtilen süreler geçmiş olsa bile; **kasten işlenen bir suçtan dolayı bir yıl veya daha fazla süreyle hapis cezasına ya da affa uğramış olsa bile devletin güvenliğine karşı suçlar, Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar, zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama veya kaçakçılık suçlarından mahkûm olmamak.** ..."* hükmü,

98 inci maddesinde, "*Devlet memurlarının*

a) *Bu kanun hükümlerine göre memurluktan çıkarılması;*

b) *Memurluğa alınma şartlarından her hangi birini taşımadığının sonradan anlaşılması veya memurlukları sırasında bu şartlardan her hangi birini kaybetmesi; ... hallerinde memurluğu sona erer.*" hükmü yer almaktadır.

Diğer taraftan, Danıştay Birinci Dairesinin 13.01.2004 tarihli ve E:2003/170, K:2004/3 sayılı kararında, "*Kamu hizmetlerinden yasaklılık cezası, hükmün kesinleşmesi ile etkisini göstermeye başlamakla birlikte, Türk Ceza Kanununda bu cezanın, asli cezanın yanı sıra verilen ek bir ceza veya başka bir cezanın kanuni sonucu olarak öngörülmesi halinde, birlikte verildiği hürriyeti bağlayıcı cezanın infazının sona erdiği tarihten itibaren uygulanmaya başlayacağı kuşkusuzdur. Süreleri, hürriyeti bağlayıcı cezanın çekildiği veya mahkumiyetin sona erdiği günden başlamak üzere hesaplanan bu cezalar, bağlı ve kanuni sonucu oldukları hürriyeti bağlayıcı cezanın infazı sırasında da devam ederler. Cezanın infazından veya sona ermesinden sonra kullanılmayan bir hakkın cezanın infazı sırasında kullanılabileceğinin kabulü çelişki yaratacağından, infaz sırasında da kamu hizmetlerinden yasaklı bulunulduğunun kabulü zorunludur. Kamu hizmetlerinden müebbeden yasaklılıkta, memuriyet haklarını koruma, kullanma ve yeniden iktisap etme ehliyeti süresiz kaybedilmiş olmakta, geçici yasaklılıkta ise, koruma, kullanma ve yasaklılık süresince yeniden iktisap ehliyeti de kaybedilmiş olmakla beraber, yasaklılık süresinin bitiminden sonra yeniden iktisap ehliyeti geri dönmektedir.*

*O halde, hürriyeti bağlayıcı bir cezanın infazı nedeniyle cezaevinde bulunan kişinin, infaz süresince kamu hizmetlerinden de yasaklı bulunduğu göz önüne alındığında **bu durumdaki kişilerin infaz süresince Devlet memuru olmalarına veya Devlet memurluğu statüsünü sürdürebilmelerine hukuken olanak bulunmamaktadır.***

Belirtilen nedenle, Devlet memuru olup da memuriyetine son verilmesini gerektirmeyen bir hürriyeti bağlayıcı ceza ile mahkum olan bir kişinin, söz konusu cezanın infazı süresince memuriyet haklarını koruma ve kullanma ehliyetinin devam ettiğinin kabulü mümkün bulunmamaktadır.

Bu durumda olan Devlet memurunun hizmet ilişkisinin infaz süresince askıda olduğunun kabulüyle hükümlülük süresinin sona ermesinden sonra göreve iade suretiyle memuriyet statüsünü yeniden kazanması gerekmektedir ki bu da, memur hukukunun sonucu olan memur güvenliği ilkesinin bir gereğidir.

Hürriyeti bağlayıcı bir cezanın infazı süresi içinde memur statüsünü taşımayan bir kişinin, yasalarla memurlara tanınan haklarından yararlanabilmesi olanaklı bulunmadığından, **söz konusu kişinin belirtilen süre zarfında hastalık ve yıllık izin kullanabilmesi ve bu suretle kendisine aylık ödenebilmesi mümkün bulunmamaktadır.**" açıklamasına yer verilmiştir.

Mülga Devlet Personel Başkanlığının 22.03.2019 tarihli ve 31292642-045.00-E.2107 sayılı görüş yazısında da, "Bu itibarla; "taksirle ölüme neden olma" suçundan ilgili hakkında verilen 4 yıl 7 ay hapis cezasının, 657 sayılı Kanununun 48/A-5 maddesi kapsamında memuriyete engel bir durum teşkil etmemesi sebebiyle mezkûr Kanununun 98/b maddesi çerçevesinde işlem tesis edilemeyeceği ve cezanın infazı süresince ilginin memuriyetinin askıya alınarak infaz sonrasında görevine iade edilmesi gerektiği değerlendirilmektedir." denilmiştir.

Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği Personel ve Prensipler Genel Müdürlüğünün 02.03.2026 tarihli ve E-74073113-045.02-367521 sayılı görüş yazısında da, "-Taksirle işlenen bir suçtan hapis cezasına mahkum olunması 657 sayılı Kanununun 48/A-5 maddesinde belirtilen memuriyete engel teşkil eden bir mahkumiyet hükmü olmadığı, dolayısıyla taksirli suçlardan mahkum olan ilgililer hakkında mezkur Kanununun 98/b maddesinin uygulanamayacağı,

- Hapis cezasının infazı süresince memuriyeti askıya alınan ilgililerin kadrolarının dolu olarak kabul edileceği,

- İnfaz sonrasında ilgililer göreve iade edilirken genel hükümlere göre kadro dereceleri ve kazanılmış hak aylığı yönünden eski kadro ünvanlarına veya eşdeğer bir kadroya veyahut görevde yükselme sınavı sonucu ihraz etmiş oldukları kadro ünvanına atanabilecekleri," denilmiştir.

Bu itibarla, ilgili personel hakkında yukarıda yer verilen hüküm ve açıklamalar çerçevesinde işlem tesis edilmesi gerektiği, emeklilik şartlarını sağlaması durumunda Devlet memurlarına tanınan bir hak olarak emeklilik talebinde bulunabileceği mütalaa edilmektedir.

Bilgilerini rica ederim.

.....

Bakan a.

Yerel Yönetimler Genel Müdürü